Naked Freedom (2010), M. Gržinić i A. Šmid we współpracy z Z. Simčič

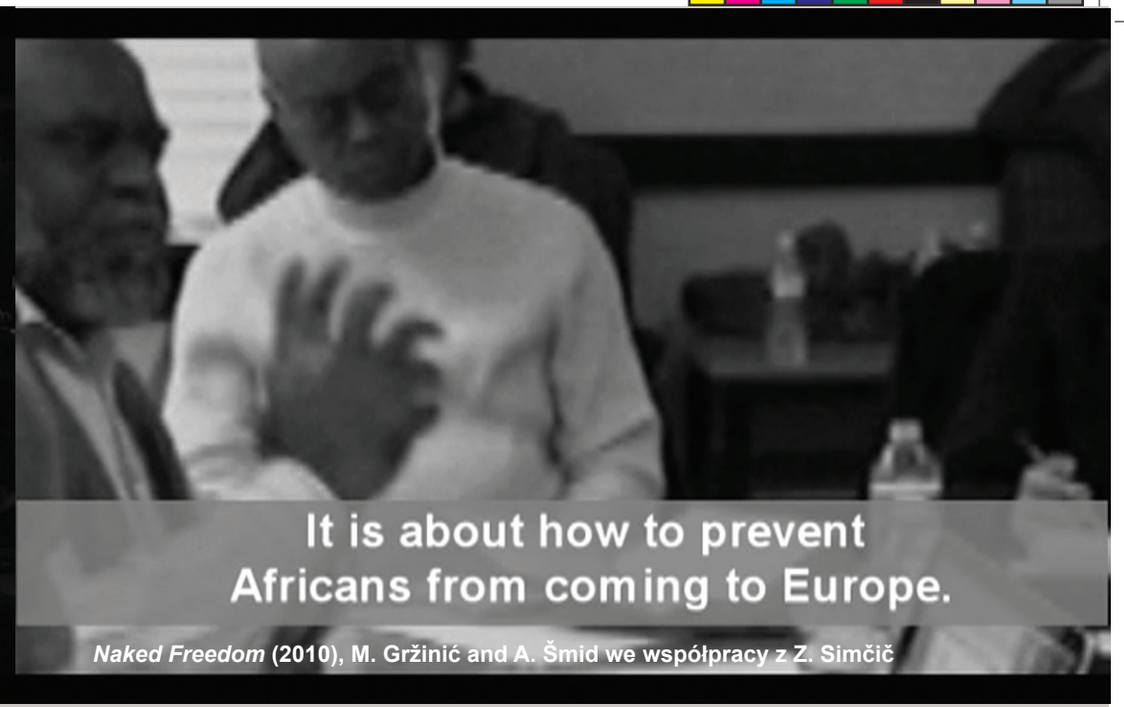

Naked Freedom (2010), M. Gržinić and A. Šmid we współpracy z Z. Simčič

WIDEO PROGRAM, kuratorka projektu Katarzyna Kosmala;
od 15.09.2012 do 16.09.2012

15.09.2012 o godz. 18.30 odbędzie się rozmowa Mariny Gržinić i Katarzyny Kosmali o wideo, buntowaniu się i Wschodniej Europie. Rozmowa będzie tłumaczona z języka angielskiego na polski.

Wstęp wolny

Zaprojektowany przez: Zvonka Simčič

Po projekcjach w Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia w Gdańsku prezentacja zostanie pokazana w CCA Glasgow, Szkocja. Projekt jest organizowany w związku z programem TREEC: Tłumacząc Rosyjską i Wschodniouropejską Kulturę, Inicjatywa tworzenia sieci poszukiwań badawczych finansowany przez UK's Arts and Humanities Research Council. http://www.gla.ac.uk/schools/socialpolitical/research/centraleasteuropeanstudies/projects/treec/

Wideo performens artystyczny

Marina Gržinić i Aina Šmid

Marina Gržinić i Aina Šmid eksplorują zdecentralizowaną pozycję podmiotu ukazanego na wielu płaszczyznach. Będąc Europejjkami, mieszkankami Bałkanów, Słowenii, byłej Jugosławii, kobietami artystkami nurtu queer, Gržinić i Šmid pracują razem od 1982 roku na polu sztuki wideo. Współpracę rozpoczynały na undergroundowej scenie muzycznej byłej Jugosławii, łącząc ruch punkowy ze sztuką performensu, stworzyły razem ponad 40 artystycznych projektów wideo, filmów oraz licznych instalacji medialnych i wideo; wyreżyserowały wiele dokumentów wideo i produkcji telewizyjnych. Ironia gry sztuką pogłębia ich krytycznie naładowane sposoby przedstawiania uprzedmiotowywania i różnych form zależności. Ta ambiwalentna gra tożsamości, niekiedy sprzecznych ze sobą wartości, realizuje się przez dekonstrukcję, przywłaszczanie materiałów kultury masowej i mediów oraz krytykę narratywną. Artystki pracują razem na polu sztuki wideo od trzydziestu lat, zestawiając wspomnienia o komunistycznej przeszłości i jego symboliki ze sprzecznościami warunków post-socjalistycznych, angażując się przy tym w krytykę hegemonii Zachodu i globalnego kapitalizmu.

W sztuce wideo, a zwłaszcza w sztuce nowych mediów, abstrakcyjność świata przedstawianego i zapoznawanego przy pomocy nowoczesnej techniki staje się dzisiaj środkiem ekspresji w strategii komunikacyjnej całego regionu, na obszarach dawnej Europy Centralnej i Wschodniej. Pozowanie można tutaj postrzegać jako swobodną przestrzeń dla odtwarzanych tożsamości, wspomnień i historii. Przy identyfikacji genderowej oznacza to także formę maskarady, performatywność

***Luna 10* (1994), M. Gržinić i A. Šmid**

tożsamości seksualnych, jak i nieseksualnych. Performatywność odnosi się tutaj do zachowań w obrębie kulturowych i artystycznych praktyk, polegających na strategiach udawania i przyjmowania tożsamości oraz ich form proponowanych przez dekonstrukcję medialną.

W Naked Freedom (2010), jednej z najnowszych produkcji wideo Mariny Gržinić i Ainy Šmid, w której wzięła udział także **Zvonka Simčič,** artystki konceptualizują możliwość przemiany społecznej w warunkach kapitalizmu finansowego i procesu komercjalizacji, którymi nasączone są dziś dyskursy artystyczne, społeczne, polityczne i krytyczne. Dzieło staje się także komentarzem do samego procesu tworzenia. Ów kolektywny proces opiera się na jednoczesnym odegraniu praktyk społecznych, politycznych i performatywnych: jest to zbiorowy występ na ekranie, który ma „wzbudzić rezonans w wykonawcach, którzy są poza ekranem". Praca łącząca Ljubljanę, Belgrad i amerykańskie Durham stanowi konceptualną, polityczną przestrzeń zaangażowania, umożliwiającą przedefiniowanie znaczenia lokalności oraz warunków uczestnictwa we współczesnych społecznościach, a zwłaszcza znalezienie odpowiedzi na pytania – kogo z tej przestrzeni należy wykluczyć i jakim kosztem.

Ostatnia część pracy wideo porusza kwestię kontroli granic i statusu politycznego osób uważanych za „nieunijnych", za nie-obywateli Europy. Status narodów afrykańskich w „Fortecy Europa" zostaje ukazany na przykładzie robotników-imigrantów próbujących żyć i przeżyć w dzisiejszej Unii Europejskiej. Arystki prezentują analizę historyczną mechanizmów wykluczania oraz blokowania możliwości pracy i życia w Europie. Jej podstawą była debata Mariny Gržinić z urodzonym w Ghanie i mieszkającym w Amsterdamie Kwamem Nimako. Debata odbyła się w lutym 2010 roku w Duke University w amerykańskim Durham, na warsztatach poświęconych edukacji, rozwojowi i wolności. W tym miejscu wideo staje się rodzajem doku-fikcji, czy też *dispositifem* do filmu, i pokazuje szerszy kontekst globalnego kapitalizmu i migracji zarobkowej w celu ukazania warunków życia i pracy migrantów spoza Europy, zwłaszcza z kontynentu afrykańskiego. Narracja ukazuje historię relacji migracyjnych w obliczu nowej geopolitycznej rzeczywistości Europy, historię, która jest oparta na ugruntowanych, hegemonistycznych mechanizmach

***HI-RES* (2006), M. Gržinić i A. Šmid**

podziału, będących spuścizną po dawnym kolonializmie, dziś już „zapomnianą", lecz ciągle żywą i bezustannie reprodukowaną, na przykład w polityce żywnościowej Zachodniej Europy, polityki dzielącej świat według własnego uznania.
Poprzez strategię oporu, która wprowadza pojęcie emancypacji i alternatywnych głosów w praktyce artystycznej, rodzą się alianse polityczne z „outsiderami". Struktura Naked Freedom tworzy, słowami samej Gržinić,

***Decoloniality / Images of Struggles* (2011), M. Gržinić, A. Šmid i Z. Simčič**

rewolucyjny *dispositif* – projekt możliwej przemiany w inne społeczeństwo, inną politykę i inne miejsce sztuki w neoliberalnym, globalnym kapitalizmie. W wywiadzie z Aną Vujanović Gržinić wyjaśniła: „Nasze prace wideo są tak bardzo zagęszczone, niemal lepkie i ciężkie, bo każda klatka filmu przekłada się na produkcję życia i na politykę, a dopiero potem na sztukę. Zgłębiamy i staramy się wyrazić nade wszystko bio-politykę, ową hybrydę składającą się ze sfery biologicznej i politycznej, siłę porządkującą nie tylko jednostki fizyczne współczesnych społeczeństw, lecz także – w stopniu najwyższym – siłę porządkującą warunki bytowe i polityczne"[1]. Gržinić uważa, że człowiek – a tu konkretnie: artyst(k)a ze Wschodu – może istnieć wyłącznie w oparciu o subwersję najróżniejszych ról tożsamościowych, a także przez ich fałszywą reprezentację.
– Katarzyna Kosmala

1. M. Gržinić w rozmowie z A. Vujanović. W: Gržinić, M. i Velagić, T. (Red.) *New Media Technology, Science and Politics: The Video Art of M. Gržinić and A. Šmid*, (Locker, Vienna 2008).

Biogramy

Słowenki **Marina Gržinić** i **Aina Šmid** pracują razem od 1982 roku na polu sztuki wideo. Rozpoczynały współpracę na undergroundowej scenie muzycznej byłej Jugosławii, łącząc ruch punkowy ze sztuką performance, i stworzyły razem ponad 40 artystycznych projektów wideo i filmowych oraz liczne instalacje medialne i wideo; wyreżyserowały wiele dokumentów wideo i produkcji telewizyjnych. Prezentowały swoje prace na ponad stu festiwalach sztuki wideo, otrzymując za nie wiele znaczących nagród. Od 2010 Gržinić i Šmid współpracują ze **Zvonką Simčič,** artystką multimedialną i producentką. Simčič jest jedną z założycielek powstałego w 2001 w Słowenii Instytutu CCC.
http://www.grzinic-smid.si/
http://www.zavod-ccc.org/index.php?page/GS/
Marina Gržinić jest artystką i profesorem wiedeńskiej Akademii Sztuk Pięknych. Pracuje również w Instytucie Filozofii ZRC SAZU na słoweńskiej Akademii Sztuk Pięknych w Ljubljanie. **Aina Šmid** jest artystką i była redaktorką „Ambientu", słoweńskiego czasopisma poświęconego designowi. Studiowała historię sztuki w Ljubljanie.

***Relations. 25 Years of the Lesbian Group ŠKUC-LL, Ljubljana* (2012), M. Gržinić, A. Šmid i Z. Simčič**

Katarzyna Kosmala jest profesorem kultury, mediów i praktyk wizualnych na University of West Scotland, badaczką Europejskiego Instytutu Studiów Genderowych GEXcel na uniwersytetach w Linköping i Örebro w Szwecji, wizytującym profesorem fundacji Fundacao Getulio Vargas w Rio de Janeiro w Brazylii oraz autorką tekstów o sztuce i niezależną kuratorką. Pisze regularnie o sztuce wideo i sztuce multimedialnej. Obecnie mieszka w Edynburgu.